

ЕПІТЕТАРІЙ ОБРАЗІВ “ОЧІ/EYES” В ПОЕЗІЇ
Д. ПАВЛИЧКА І Т. ЕЛІОТА

Стаття присвячена дослідженню ролі епітетів у формуванні образів “очі/eyes” в поетичних творах Д. Павличка і Т. Еліота. Здійснено порівняльно-типологічний аналіз епітетних структур з метою встановлення їх функціональної значимості в поезії Д. Павличка і Т. Еліота.

Ключові слова: епітет, Т. Еліот, Д. Павличко.

Статья посвящена исследованию роли эпитетов в формировании образов “глаза/eyes” в поэтических произведениях Д. Павлычко и Т. Элиота. Осуществлен сравнительно-типологический анализ эпитетных структур с целью установления их функциональной значимости в поэзии Д. Павлычко и Т. Элиота.

Ключевые слова: эпитет, Д. Павлычко, Т. Элиот.

The article is devoted to the role of epithets in the formation of images “ochi/eyes” in the poetical works of D. Pavlychko and T. Eliot. In order to clear up their functional significance the typological and comparative analysis of epithetic structures is carried out.

Key words: epithet, T. Eliot, D. Pavlychko.

У літературі читачі сприймають світ очима автора, адже їхні твори — це відображення авторської картини світу. Часто письменники використовують образ “очі” не лише для змалювання зовнішності, а заради відображення характеру персонажів, зображення їх внутрішнього світу, передачі певних емоцій та почуттів. При цьому особливу роль відіграють епітети, адже “завдяки їм автори творів словесного мистецтва встановлюють і актуалізують найхарактерніші прикмети певного поняття” [1: 246]. Без сумніву, епітет допомагає охарактеризувати поняття. Досить актуальною є думка О. Волковинського, який зауважив, що “поєднання означення і означуваного завдяки дуальній організації призводить до художнього взаємозбагачення поняття та його прикмети” [1: 21]. Отже, неможливо яскраво охарактеризувати поняття без його означення. Це стосується і образу “очі”.

Згадаймо статтю А. Куксіної “Незвичайно гарні очі безнадійно потворного Вітьки”, в якій йдеться про функціональне призначення складного епітета до образу “очі” в оповіданнях Ю. Нагібіна [2]. Додамо, що А. Куксіна присвятила складному епітету ціле дисертаційне дослідження під назвою “Структурно-семантичні типи складних епітетів в мовній картині світу письменника” (на матеріалі художньої прози Ю. Нагібіна) [3], в якому вона виділила 2 структурно-семантичні групи складних епітетів. А також варто згадати статтю “Із спостережень над епітетами до слів ГЛАЗА і ОЧИ у віршованих творах поетів ХІХ і ХХ століть” О. Шульської [4], в якій зосереджено увагу на епітетах, які використовували поети ХІХ і ХХ століття для зображення “очей”. Звідси, доволі цікавим та не менш актуальним виявляється дослідження образу “очі”. Привабливим об’єктом

для такого дослідження стали поетичні твори Д. Павличка і Т. Еліота. Неодноразово “очі” зустрічаються в поетичному світі Д. Павличка та “eyes” в Т. Еліота. Про це свідчать статистичні підрахунки, які зводяться до того, що слово “очі” в поезії Д. Павличка зустрічається 236 разів, а слово “eyes” в Т. Еліота — 76.

Тому, можемо стверджувати, що серед ключових образів, які зближують художнє світосприйняття Д. Павличка і Т. Еліота є образи “очі/eyes”. При цьому особливу увагу привертають епітетні характеристики, які “не лише урізноманітнюють поняття, а й демонструють унікальність авторського сприйняття” [1: 14]. Таким чином, доцільним є здійснити порівняльно-типологічний аналіз епітетних структур у поетичних творах Д. Павличка та Т. Еліота. А, отже, провести дослідження епітетарію “очі/eyes” в творчості цих поетів.

Як в українській, так і в англійській літературі, зокрема на прикладі поезії Д. Павличка і Т. Еліота, “очі/eyes” мають різні значення, характерні для певного лінгво-культурного середовища. Загалом, кількісні показники, згадані раніше, не висвітлюють загального осмислення образів “очі/eyes” в аспекті індивідуально-авторського світобачення. Тому цілком закономірною є нагальна потреба в зверненні до якісних характеристик. Подібні епітетні модифікації, що зустрічаються в поетичних творах Т. Еліота, можна простежити в дисертаційних дослідженнях Турсунової Л., Онопрієнко Т. та інших. Пожвавлене наукове зацікавлення викликає вивчення функціонування епітета в англійському тексті. Їхні дослідження ще раз доводять, що епітет є важливим та активним елементом у художньому світі письменників. Так, наприклад, Турсунова Л. [5] запропонувала класифікацію епітетів у контексті сучасної англійської художньої літератури, вносячи необхідні, на її погляд, зміни та доповнення в попередньо розроблену класифікацію І. Гальперіна. Т. Онопрієнко розглядає питання про гіпотетичний “першотроп”, подає сукупність тропів як взаємодію трьох функціональних полів: подібності, суміжності, протилежності, доводить, що епітет — системоутворюючий центр тропіки [6: 6]. У слов’янській філології варто згадати праці В. Москвіна [7], який розробив ґрунтовну класифікацію, враховуючи досвід своїх попередників, та С. Губанова. [8], який розглянув семантичний та структурний аспекти епітета в творчості М. Цветаєвої.

У поетичних творах Д. Павличка кількісна повторювальність слова “очі” з епітетним компонентом складає 126, а без нього — 110. Таким чином, співвідношення частотності слова “очі” з епітетом та без нього становить 53% до 47 %. Різниця хоч і незначна, але вона присутня. Безумовно це свідчить про безпосереднє використання Д. Павличком різних епітетних модифікацій для змалювання “очей” в поетичних творах. Що ж до поезії Т. Еліота, то слово “eyes” з епітетним компонентом складає 50, та без нього — 26. Іншими словами, в процентному співвідношенні це становить 66% до 34%. Звідси, стає зрозумілим, що Т. Еліот надавав перевагу епітетним модифікаціям для художнього зображення “eyes” в поетичних творах. Розглянемо ж детальніше як певні епітетні модифікації формують ці образи.

У поезії Д. Павличка відбувається значна колоризація “очей”. Доречно згадати твердження Л. Качаєвої: “Зображення кольору в літературі — не самоціль, і всі найтонші колірні відтінки існують не самі по собі, не поза художнього цілого, а служать втіленню творчих задумів художнього слова. І тут, у використанні кольору, лежить, без сумніву, одна з найбільш індивідуальних рис авторського бачення світу й втілення його в худож-

ній практиці” [9: 18]. Відомо, що колір очей є дуже важливим фактором для визначення характеру людини. У поетичних творах Д. Павличка колористичні епітетні структури, які складають 24 % від їх загальної кількості, допомагають охарактеризувати ліричного героя або ж інших персонажів віршованого твору та несуть велике емоційне навантаження. Звернемо увагу на те, що досить часто “очі” зустрічаються з колористичним епітетом *чорний*. З-поміж інших виділимо наступні приклади: *Очі в неї чорнії — вишні у росі; А Чорні очі — глибинь безодні; І чорні очі — трошечки скісні; злотно-чорні очі; А очі — одне чорне, Друге сиве, як зола; Очі його, немов чорні рубці* [10 (1; 3; 4)].

“Очі чорні” часто зустрічаються в українській народній творчості. Варто згадати одну з найвідоміших російськомовних пісень “Очи черные”, написану українським поетом Є. Гребінкою, яка стала однією з найяскравіших в українській ліричній поезії XIX ст. Недарма Д. Павличко використовує цей колористичний епітет, який підкреслює українську душу, її внутрішній стан. Доволі часто Д. Павличко використовує сино гаму. Звернімося до розгляду таких епітетних структур: *У неї очі сині-сині; сибірські очі сині, як люпин; Петра очі — сині зорі; великі очі голубі; блакитні очі мав, як хвилі океану; В тебе очі — голубе світання* [10 (1; 3; 4)]. В Д. Павличка синій колір асоціюється з кольором неба — чистого, свіжого, спокійного, та символізує чистоту, безвинність, що є і характерним для ліричного героя та інших персонажів поетичних творів. Також зустрічаються і інші епітетні модифікації з колористичним забарвленням: *зелені очі; великі зелені очі; сиві очі; злотисті очі, В глибинах карі, та позолоті; панські очі золоті; очі карі; великі карі очі; дуже ясні очі* [10 (2; 3; 4)], які урізноманітнюють колірну палітру “очей” у поетичних творах Д. Павличка.

У поезії Т. Еліота колористичні епітети присутні, але значно в меншій мірі. У процентному співвідношенні становлять 16 % від загальної кількості епітетних структур. Найбільш вражаючими є наступні: *my golden eye; the serpent's golden eyes; a hundred bright blue eyes; bright black eyes; his glass-green eyes; her dark eyes; a lustreless protrusive eye* [11]. Д. Павличко та Т. Еліот використовує різні кольори при описі очей. Цікавими прикладами є *злотисті очі* [10 (4: 297)], *очі золоті* [10 (1: 206)], *злотно-чорні очі* [10 (4: 285)] у Д. Павличка та *my golden eye* [11: 143], *the serpent's golden eyes* [11: 166] у Т. Еліота. Епітет “золотий” набуває індивідуального звучання, а саме підкреслює людську красу в поезії обох поетів. Не залишається поза увагою і колористичний епітет “червоний”, який у поєднанні з “очима/eyes” формує особливе враження читача від таких епітетних структур. Загалом, червоний спочатку означав “світлий, яскравий, блискучий, вогняний”. Прикметник цей знаходиться в спорідненні зі словами “крес” — вогонь, “кресини” — час літнього повороту сонця, “кресник” — липень місяць, коли цей поворот відбувається” [12: 159]. Червоний колір – це колір крові, вогню, зорі, іноді сонця. Тому й у символічних значеннях на його частку випадає найекспресивніша гама. Розглянемо такі віршовані рядки Д. Павличка:

*Його червоні, огненні очі
були наповнені сльозами радості* [10 (2: 356)].

У цьому випадку мається на увазі, що очі палають від щастя, тому вони “*червоні, огненні*”. Взагалі, в народі “червоні очі” можуть свідчити про стомлений або хворобли-

вий стан людини. У Д. Павличка ж навпаки “червоні очі” набувають позитивного значення. Принагідно нагадаємо такі поетичні рядки Т. Еліота:

*The red-eyed scavengers are creeping
From Kentish Town and Golder's Greenj* [11: 45].

Ось тут можемо говорити про негативне значення: *the red-eyed scavengers* (червоно-окі збирачі мита). Йде мова про стомленість митників, які, за словами автора, вже навіть йти не можуть, тому вони “are creeping” (повзуть). Як бачимо, в цій епітетній структурі “eyes” знаходяться у ролі означального слова, а не означуваного, як це відбувається у всіх інших випадках.

Таким чином, питому вагу при створенні авторського бачення образів “очі/ eyes” відіграє колористичний епітет, який вносить певні уявлення про стан ліричного героя та інших персонажів твору, їхню зовнішність та характер, а також, через призму якого поетичний світ як Д. Павличка, так і Т. Еліота стає кольоровим та різнобарвним.

Окрім колористичних епітетних структур, індивідуально-стильову своєрідність зображення образів “очі/eyes” у поезії Д. Павличка і Т. Еліота забезпечують оцінні епітетні структури (за класифікацією В. Москвіна) [7: 30]. По-перше, і Д. Павличко, і Т. Еліот використовують оцінні епітети, які відображають негативні сторони персонажів. Доказом цього є наступні приклади: *Всміхнуться очі злі; Ці очі злосні, де немає сонця; очі твої злочинно-гrechні; очі божевільні, зловіщі; нещирі очі; грішні очі; налились кров'ю очі; очі страшні, повні болю й розпуки; недобрі очі; шипунські очі* [10 (1, 3, 4)] — у поетичних творах Д. Павличка; *The man with heavy eyes* (суворі очі); *mortal eyes* (смертельні очі); *a frenzied eye* (розлючене око); *one forbidding eye* (грізне око); *a feeble eye* (кволе око) [11] — у поезії Т. Еліота.

У поетичних творах Д. Павличка “очі” не лише злі, а й добрі. Тому, хоч і невелика кількість оцінних епітетів, які передають захоплення людською красою та підкреслюють позитивні сторони персонажів, але вона присутня. Наприклад, *кохані очі; очі милі; передкохані очі; усміхнені, хоч і закриті, очі; Василеві усміхнені очі; незгасні очі; безсмертні очі; наповнені думками очі* [10 (1; 2)].

У поезії Т. Еліота таких епітетних структур дуже мало. Наприклад, *a patient curious eye* (зав'язане допитливе око) [11:599], *the quick eyes* (живі очі) [11: 135]. Це свідчить про те, що автор не надав перевагу використанню таких якісних характеристик образу “eyes”.

Потрібно також брати до уваги і те, що “очі” у віршованих творах Д. Павличка часто сумні, сповнені сліз. Очевидно, що сум, жаль, тугу Д. Павличко передає через образ очей. І це є очевидним, адже коли людина засмучується, вона плаче. Таким чином передаються її емоції та переживання. Згадаємо такі віршовані рядки Д. Павличка:

Ідуть на розстріл — очі, повні сліз [10 (2: 16)].

Ні, все в них є: слізьми промиті очі [10 (1: 394)].

“Чом твої очі сумнаві?” [10 (1: 93)].

І очі висохлі, сумні [10 (1:136)].

Чоло високе, очі, повні суму [10 (3: 151)].

За рахунок епітетів: “сумнаві”, “висохлі, сумні”, “повні суму”, “повні сліз” передається смуток, який полонив ліричного героя поетичних творів Д. Павличка. У поезії Т. Еліота “очі в сльозах” зустрічаються лише раз — *Eyes that last I saw in tears* [11: 133].

Це свідчить про те, що “eyes” в поезії Т. Еліота не виражають печаль. При цьому зауважимо, що в обох поетів епітетна частина знаходиться в постпозиції, що більшою мірою привертає увагу до означення та сприяє посиленню ефекту незвичності та оригінальності.

А також “очі/eyes” у поетичних творах Д. Павличка і Т. Еліота досить часто пов’язані зі світлом, з чимось сяючим. Асоціація очей з сонцем, місяцем, зірками є характерною особливістю поезії Д. Павличка та Т. Еліота. Недарма оком дня наші предки називали сонце, очима ночі — місяць і зорі, які є безпосередніми джерелами світла на землі. Цю думку підтверджують такі епітетні структури: *Those are pearls that were his eyes* (його очі були перлинами); *the eyes are sunlight on a broken column* (ці очі – сонячне світло на розбитій колоні); *moonlit eyes* (місячні очі); *his eyes reappear As the perpetual star Multifoliate rose Of death’s twilight kingdom* (поки не спалахнуть очі як незгасна зірка, як тисячоліткова роза сутінків царства смерті); *His eyes were like fireballs fearfully blazing* (його очі як страшенно палаючі кулі) [11] — у Т. Еліота; *Очі, як сонячні повені; очі палахтливі; очі запалені на швидкоті; Його очі живі, палахкочучи в сні; сонця очі; В ті очі, що пропалюють блакить; Палили очі вогняні* — у Д. Павличка [10 (1; 2; 4)]. Такі епітетні структури можуть класифікуватися як епітети-образи (За О. Веселовським) [13: 71].

Додамо, що образи “очі/eyes” у поетичних творах Д. Павличка та Т. Еліота здебільшого розкриваються за рахунок простих епітетних структур. У процентному співвідношенні від загальної кількості епітетів вони складають 72% — у Д. Павличка, 74% — у Т. Еліота. Також у поезії Д. Павличка та Т. Еліота присутні складені та складні епітетні структури, при розгляді яких було використано працю Н. Пелтолі “Складений епітет і його застосування в американській поезії” [14], в якій зазначено, що “Складений епітет — загальноприйнятій термін для складеної фрази ад’єктивного характеру, який використовується в поезії... Застосування складених епітетів як стилістичного прийому в поезії різних народів та часів, починаючи від віршів Гомера і старого фінського епосу й до сучасної поезії, вказує, що ми маємо справу з явищем, властивим самій поетичній природі. Прагнення чітко передати ідеї та створити враження новизни характерне для поезії загалом. Без сумніву, складений епітет є одним з найбільш зручних інструментів, який поет має в своєму розпорядженні, для виконання цієї подвійної функції” [14: 7].

У Д. Павличка епітетні структури зі складеними означальними частинами становлять 8% від загальної кількості епітетних структур, а в Т. Еліота — 6%. Серед них найвражачішими в поезії Д. Павличка є: *злотно-чорні очі* [10 (4: 285)]; *очі твої злочинно-зречні* [10 (1: 276)], *у неї очі суні-суні* [10 (1: 11)]. Принагідно зазначимо, що в епітетній структурі “*очі суні-суні*” подвоєння прикметників спричинює підвищену увагу саме до цього колористичного епітета. У Т. Еліота вартими уваги є наступні складені епітетні структури: *his glass-green eyes* [11: 232], *his sky-blue eyes* [11: 194]. За класифікацією складених епітетів Н. Пелтолі вони відносяться до “similative compounds”, тобто порівняльних складених епітетів, так як в цій категорії субстантивована частина виконує функцію порівняння [14: 179]. “Eyes” у віршованих творах Т. Еліота *glass-green* — зелені, як скло, *sky-blue* — голубі, як небо. У результаті, такі епітетні структури, в яких кольори співвідносяться з відповідним предметом чи явищем, дають змогу чітко і ясно донести до свідомості читача саме ту кольорову гаму, яка була в замислі автора. Що ж до складених епітетних структур, то їх нарахуємо в процентному співвідношенні від загальної

кількості 20% в обох поетів. Доречно згадати такі віршовані рядки Д. Павличка, в яких яскраво виражені складні епітети:

Скажіть мені: звідкіль вони,
Ці очі злосні, *де немає сонця*,
Бо я не відаю, з якої сторони
Приїхали до нас панове-закордонці?
Скажіть мені, звідкіль вони? [10 (4: 42)].

Казала мати: будуть гості
Невидимі — в нас — на борщі.
Та мав я очі *дуже гострі*,
Незрима бачив уночі [10 (3: 161)].

У цих епітетних структурах простежується більш розгорнута якісна характеристика “очей”. Так, у першому наведеному прикладі характерним є те, що очі не просто “злосні”, в них “*немає сонця*”, тобто вони не випромінюють добро. Отже, простежується додаткова інформація в зображенні “очей”. У другому випадку очі “*дуже гострі*”. Прислівник *дуже* підсилює прикметну характеристику. Таким чином стає зрозумілим, що у ліричного героя Д. Павличка наймовірний зір. Недарма В. Краснянський зауважив, що “складний епітет — прикмета мови, яка тяжіє до словесної гри, до обігрування мовних засобів” [15: 17].

Eyes Assured of certain certainties (очі запевнені безсумнівним фактом) [15: 23], *His eye became the size of any dollar (очі, які стали розміром в долар)* [15: 589] є одними з найяскравіших складних епітетних структур у поезії Т. Еліота, які зображуючи “eyes”, надають їм унікальності та неповторності. Так, справді, за допомогою складного епітета “eyes” отримують додаткову конкретизацію та стають естетично-ціннісними для поезії Т. Еліота.

Отже, аналіз образів “очі/eyes” в поезії Д. Павличка і Т. Еліота, дозволяє зробити певні підсумки про те, що саме через якісні характеристики ці образи розкривають свою сутність та особливість. Мова йде про епітетарій “очі/eyes”, за допомогою якого стає зрозумілим авторське бачення цих образів. У творчості обох поетів образи “очі/eyes” формуються індивідуально-авторськими та національними характеристиками за рахунок варіювання епітетних модифікацій. Зокрема, варто відзначити колористичні та оцінні епітетні структури, які превалюють у поезії Д. Павличка та Т. Еліота. Дійсно, виявлено широкий спектр кольорових характеристик, які відображають характер тих чи тих персонажів віршованих творів поетів. Як відомо, очі — дзеркало душі людини. По очах завжди видно внутрішні переживання, настрої, емоційний стан людини. Так, у поезії Д. Павличка і Т. Еліота через образи “очі/eyes” спостерігалися різні внутрішні стани ліричного героя та персонажів. Безумовно, в Д. Павличка образи “очі” розкривають їх позитивні та негативні сторони, так як “очі” в Д. Павличка і “сумні”, і “веселі”, і в той же час “злі”. В Т. Еліота “eyes” здебільшого “розлючені”, “грізні”. Хоча і є поодинокі випадки з позитивними характеристиками. Тому, можемо стверджувати, що епітетний компонент у образах “очі/eyes” підкреслює певні риси та особливості персонажів обох поетів, їх індивідуальність. А також виняткової уваги набуває той факт, що використання різних епітетних модифікацій Д. Павличком та Т. Еліотом призвело не лише до розширення

якісних характеристик образів “очі/eyes”, що є досить важливим для їх тлумачення, а й до оновлення цих образів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волковинський О. Поетика епігета : монографія / Олександр Волковинський. — Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О. В., 2011. — 350 с.
2. Куксина А. Е. Необыкновенно красивые глаза безнадежно уродливой Витьки (Эстетическая функция сложного эпитета в рассказах Ю.Нагибина) / А. Е. Куксина // Бардыгинские чтения: Сборник трудов I научно-практической конференции, посвященной 100-летию ЕТИ МГТУ “Станкин”. — Егорьевск: ЕТИ МГТУ “Станкин”, 2008. — С. 150—159.
3. Куксина А. Е Структурно-семантические типы сложных эпитетов в языковой картине мира писателя : на материале художественной прозы Ю. Нагибина : диссертация ... кандидата филологических наук : 10.02.01 / Куксина Альбина Евгеньевна; [Место защиты: Моск. гос. обл. ун-т] — Москва, 2008. — 399 с.
4. Шульская О. В. Из наблюдений над эпитетами к словам ГЛАЗА и ОЧИ в стихотворных текстах поэтов XIX и XX веков / О. В. Шульская // Учен. зап. вузов ЛитССР. Языкознание = Liet. TSR aukstuju mokyklu mokslo darbai. Kalbotyra. — Вильнюс, 1990. — № 41 (2). — С. 59-69. - Библиогр.: с. 69.
5. Турсунова Л. А. Структурные типы и стилистические функции эпитета в языке английской художественной литературы XX века : автореф. дис... канд. филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / Турсунова Лариса Арамова ; Московский госуд. пед. ин-т иностранных языков имени Мориса Тореза. — М., 1974. — 23 с.
6. Онопрієнко Т. М. Епітет у системі тропів сучасної англійської мови : (Семантика. Структура. Прагматика) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10. 02. 04 “Германські мови” / Онопрієнко Тетяна Миколаївна ; [Харківський національний у-т ім. В. Н. Каразіна]. — Х. : [б. в.], 2002. — 19 с.
7. Москвин В. П. Эпитет в художественной речи / В. П. Москвин // Русская речь. — 2001. — №4. — С. 28—32.
8. Губанов С. А. Эпитет в творчестве М. И. Цветаевой : семантический и структурный аспекты : дис...канд. филол. наук : спец. 10.02.01 “Русский язык” / Губанов Сергей Анатольевич ; Самарский государственный университет. — Самара, 2009. — 234 с.
9. Качаева Л. А. Может ли голубой быть зеленым и розовым? / Л. А. Качаева. — М., 1984. — 189 с.
10. Павличко Д. В. Твори : [в 10-ти т.] / Дмитро Павличко; Уклад. Д. Пилипчук. — К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2010 — Т. 1—4: Поезія, 1950—2011.
11. Eliot T. S. The Complete Poems and Plays / T. S. Eliot. — L. : Faber and Faber, 2004. — 608 p.
12. Афанасьев А.Н. Живая вода и вещее слово / А. Н. Афанасьев — М. : Сов. Россия, 1988. — 250 с.
13. Веселовский А. Н. Историческая поэтика [вступ. Ст. И. К. Горского; сост., коммент. В. В. Мочаловой] / А.Н. Веселовский. — М. : Высш. шк., 1989. — 406 с. — (Классика литературной науки).

14. Peltola N. The Compound Epithet and Its Use in American Poetry from Bradstreet through Whitman / Niilo Peltola. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Kirjapaino, 1956. — 299 p. — (Annales Academiae Scientiarum Feenicae, Series B, no. 105)

15. Краснянский В. В. Сложный эпитет в русской литературной речи : учеб. Пособие к спецкурсу / В. В. Краснянский; Орехово-Зуев. Пед. ин-т. — Владимир : Орехово-Зуев пед. ин-т, 1991. — 70, [1]с.

УДК821.111/82-31Вулф

*Любарець Н.О.
(Київ, Україна)*

КОНЦЕПТ ДИТИНИ В РОМАНАХ ВІРДЖІНІ ВУЛФ

Стаття присвячена аналізу концепту дитини в романній творчості Вірджинії Вулф. Досліджується автобіографічний чинник звернення письменниці до образу дитини. Зауважено зміни модерністської розробки теми дитинства в англійській літературі порівняно з прозою XIX століття. Детальному аналізу підлягає самотність світу й образу дитини у романах „Кімната Джейкоба”, „До маяка” та „Хвилі”.

Ключові слова: Вірджинія Вулф, образ дитини, автобіографічний метод аналізу, вітальність, смерть, едіпов комплекс.

Статья посвящена анализу концепта ребенка в романном творчестве Вирджинии Вулф. Исследуется автобиографический фактор обращения писательницы к образу ребёнка. Отмечены изменения модернистской разработки темы ребёнка в английской литературе в сравнении с прозой XIX века. Детально проанализирован самотный мир и образ ребёнка в романах „Комната Джейкоба”, „На маяк” и „Волны”.

Ключевые слова: Вирджиния Вулф, образ ребёнка, автобиографический метод анализа, витальность, смерть, эдипов комплекс.

The article deals with the analysis of the child concept in the novels by Virginia Woolf. The autobiographical factor is examined in the usage of the child image by the author. The changes in the exploring of the childhood theme in the literature of Modernism are stated in comparison with the fiction of the 19th century. The original world and image of a child in the novels „Jacob's Room”, „To the Lighthouse” and „The Waves” is analyzed in details

Key words: Virginia Woolf, an image of a child, autobiographical method of analysis, vitality, death, Oedipus complex.

Художня проза Вірджинії Вулф має стійкі ознаки автобіографізму, адже відтворює найпотаємніші переживання письменниці. У царині творчого пошуку вона прагнула віднайти „власний голос” – унікальний метод і стиль письма. В особистісній сфері – бажала подолати психологічну кризу та болісне переживання власної бездітності. Часто ці два напрями її художніх шукань були взаємозалежними. Тому образ і світ дитини може стати

© Любарець Н.О., 2012